

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2016 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer: 895 269 212
Organisasjonsform: Eierseksjonssameie
Foretaksnavn: SÆDALSTOPPEN SAMEIE
Forretningsadresse: c/o OBOS Stor-Bergen
Inger Bang Lunds vei 4
5059 BERGEN

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2016 - 31.12.2016

Konsern

Morselskap i konsern: Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Ja
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet: Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Marianne Fredheim
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 07.03.2017

Grunnlag for avgivelse

År 2016: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2015: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2016

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 20.11.2020

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2016	2015
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Annen driftsinntekt		329 600	180 000
Sum inntekter		329 600	180 000
Kostnader			
Lønnskostnad		17 115	17 115
Annen driftskostnad		143 266	371 526
Sum kostnader		160 381	388 641
Driftsresultat		169 219	-208 641
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		99	244
Sum finansinntekter		99	244
Sum finanskostnader		0	0
Netto finans		99	244
Ordinært resultat før skattekostnad		169 318	-208 397
Ordinært resultat etter skattekostnad		169 318	-208 397
Årsresultat		169 318	-208 397
Totalresultat		169 318	-208 397
Overføringer og disponeringer			
Overføringer til/fra annen egenkapital		169 318	-208 397
Sum overføringer og disponeringer		169 318	-208 397

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2016	2015
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Sum immaterielle eiendeler		0	0
Varige driftsmidler			
Sum varige driftsmidler		0	0
Finansielle anleggsmidler			
Sum finansielle anleggsmidler		0	0
Sum anleggsmidler		0	0
Omløpsmidler			
Varer			
Sum varer		0	0
Fordringer			
Andre fordringer		20 682	11 209
Sum fordringer		20 682	11 209
Investeringer			
Sum investeringer		0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende		91 140	135 226
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		91 140	135 226
Sum omløpsmidler		111 822	146 435
SUM EIENDELER		111 822	146 435

BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD

Egenkapital

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2016	2015
Innskutt egenkapital			
Annen innskutt egenkapital		0	0
Sum innskutt egenkapital		0	0
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		96 310	
Udekket tap			73 008
Sum opptjent egenkapital		96 310	-73 008
Sum egenkapital		96 310	-73 008
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Sum avsetninger for forpliktelser		0	0
Annen langsiktig gjeld			
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
Sum langsiktig gjeld		0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		11 310	205 816
Annen kortsiktig gjeld		4 202	13 628
Sum kortsiktig gjeld		15 512	219 444
Sum gjeld		15 512	219 444
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		111 822	146 435

Sædalstoppen Sameie

Innkalling til sameiermøte

Ordinært sameiermøte i Sædalstoppen Sameie
avholdes Tirsdag 7 Mars 2017 kl. 20 i Kidsa barnehage.

Til behandling foreligger:

1. **KONSTITUERING**
  - A) Valg av møteleder
  - B) Godkjenning av de stemmeberettigede
  - C) Valg av en til å føre protokoll og minst en seksjonseier som protokollvitne
  - D) Godkjenning av møteinnkallingen
2. **ÅRSBERETNING FOR 2016**
3. **ÅRSREGNSKAP FOR 2016**

Styret foreslår overføring av årets resultat til egenkapital og udekket tap
4. **GODTGJØRELSE TIL STYRET**
5. **INNKOMNE FORSLAG**

Sak 1: Strømregning til elbil eiere.
Strømforbruket til hver enkelt elbil i garasjen kan avleses på minusmåler i sikringsskapet.

Styret foreslår at strømforbruk til elbiler avleses en gang pr år i januar og de aktuelle boenheter faktureres.

Sak 2: Dugnad
Styret foreslår at det avholdes dugnad i sameiet 06.05.17 og 13.05.17.

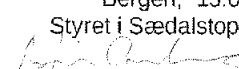
Sak 3: Felleskostnader.
Styret foreslår å øke felleskostnadene til kr 1700 pr mnd pr boenhet for å øke egenkapitalen.
6. **VALG AV TILLITSVALGTE**

Styreleder Thomas Birkenes går ut av styret og et nytt styremedlem må velges.

Bergen, 15.02.2017

Styret i Sædalstoppen Sameie

Thomas Birkenes

Arnfinn Osmundsvaag

Asmund Håugen

Torbjørn Jensen

Til seksjonseierne i Sædalstoppen Sameie

Velkommen til sameiermøte. Tirsdag 7 Mars 2017 kl. 20.00 i Kidsa barnehage.

Innkallingen inneholder sameiets årsberetning og regnskap for 2016. Styret håper du leser gjennom heftet og viser din interesse for sameiet ved å møte opp på sameiermøtet. Dette er en god anledning til å delta i diskusjonen og velge det styret som skal forvalte Sædalstoppen Sameie det kommende året.

Hvem kan delta på sameiermøtet?

Alle sameiere har rett til å delta i sameiermøte med forslags-, tale-, og stemmerett.

For boligseksjoner har også sameierens ektefelle, samboer eller et annet medlem av sameierens husstand rett til å være tilstede og til å uttale seg.

Det kan avgis kun en stemme pr. seksjon.

Sameieren har rett til å møte ved fullmektig.

Registreringsblanketten leveres i utfylt stand ved inngangen.

ÅRSBERETNING FOR 2016

Tillitsvalgte

Siden forrige ordinære sameiermøte har sameiets tillitsvalgte vært:

Styret

Leder	Thomas Birkenes
Sekretær	Arnfinn Osmundsvaag
Styremedlem	Åsmund Haugen
Styremedlem	Torbjørn Jensen

Styrets medlemmer består i dag av 4 menn og ingen kvinner. Sameiet sørger for at det ikke forekommer forskjellsbehandling på grunn av kjønn ved valg og ansettelse.

Generelle opplysninger om Sædalstoppen Sameie

Sameiet består av 12 seksjoner.

Sædalstoppen Sameie er registrert i Foretaksregisteret i Brønnøysund med organisasjonsnummer 895269212, og ligger i Bergen kommune med følgende adresse:

Øvre Sædalsvegen 59 A-C

Øvre Sædalsvegen 61 A-F

Øvre Sædalsvegen 63 A-C

Gårds- og bruksnummer :

10 807

Med eierseksjon forstås sameieandel i bebyggd eiendom med tilknyttet enerett til bruk av bolig eller annen bruksenhet i eiendommen.

Sameiet driver ikke med forsknings- og utviklingsaktiviteter.

Sameiet følger arbeidsmiljølovens bestemmelser og tilstreber et godt arbeidsmiljø. Styret er ikke kjent med at det ytre miljø forurenses i vesentlig grad.

Sædalstoppen Sameie har ingen ansatte.

Forretningsførrel og revisjon

Forretningsførelsen er utført av OBOS i henhold til kontrakt. Autorisert regnskapsfører (oppdragsansvarlig) er Egil Havre, regnskapssjef i OBOS.

Sameiet har ikke revisor.

Styrets arbeid

Styret har hatt 3 styremøter siden sist årsmøte samt flere epost-korrespondanser. De viktigste sakene styret har behandlet er:

- Økning av felleskostnader.
- Vurdering av innkomne tilbud på fibernett til sameiet
- Inngåelse av ny kabeltv- og bredbåndsavtale med Canal Digital.

KOMMENTARER TIL ÅRSREGNSKAPET FOR 2016

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av sameiets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Informasjon om sameiets forventede økonomiske utvikling er omtalt i årsberetningens punkt om budsjett for 2017.

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2016 er satt opp under denne forutsetning.

Inntekter

Driftsinntekter i 2016 var til sammen kr 329 600.

Dette er kr 149 600 høyere enn budsjettert og skyldes i hovedsak andre inntekter.

Andre inntekter består i hovedsak av oppgradering av el-anlegg.

Kostnader

Driftskostnadene i 2016 var til sammen kr 160 381.

Resultat

Årets resultat på kr 169 318 fremkommer i resultatregnskapet og foreslås overført til egenkapital og inndekking av udekket tap fra 2015.

Kommentarer til sameiets arbeidskapital pr. 31.12.2016.

Arbeidskapitalen fremkommer i balansen ved å trekke kortsiktig gjeld fra omløpsmidler og viser sameiets likviditet. Arbeidskapitalen pr. 31.12.2016 var kr 96 310.

For øvrig vises det til de enkelte tallene i resultatregnskapet, balansen og notene.

Styret er ikke kjent med hendelser etter 31.12.2016 som påvirker regnskapet i vesentlig grad.

KOMMENTARER TIL BUDSJETT FOR 2017

Til orientering for sameiermøtet legger styret fram budsjettet for 2017.

Tallene er vist i kolonnen til høyre i resultatregnskapet.

Drift og vedlikehold

I posten drift og vedlikehold er det beregnet kr 20 000 til større vedlikehold.

Energikostnader

I tråd med estimater fra aktuelle leverandører har styret budsjettert med 10 000 for energikostnader i 2017.

Forsikring

Forsikringspremien for 2017 er kroner 41 000. Premieendringen er en følge av indeksjustering på bygninger på 4,2 % fra 1. januar, samt forsikringsselskapets individuelle prisjustering basert på skadehistorikken i Sædalstoppen Sameie.

Innskuddsrente i OBOS-banken (pr. 1.1.2017)

Driftskonto 0,15 % p.a

Sparekonto 0,65 % p.a

Forretningsførerhonorar

Forretningsførerhonorar for 2017 er kr 36 062,-

I budsjettet har styret tatt hensyn til ovennevnte, samt øvrige prisendringer knyttet til produkter og tjenester sameiet kjøper. Dette danner grunnlaget for foreløpig fastsettelse av felleskostnader for 2017.

Budsjettet for 2017 er basert på 6,67% økning av felleskostnadene fra 01.01.17

For øvrig vises til de enkelte tallene i budsjettet.

Bergen, 15.02.2017

Styret i Sædalstoppen Sameie

Thomas Birkenes

Arnfinn Osmundsvaag

Asmund Haugen

Torbjørn Jensen

6

Innkrevde felleskostnader

6279 - SÆDALSTOPPEN SAMEIE

RESULTATREGNSKAP

	Note	Regnskap 2016	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
DRIFTSINNTEKTER:					
Innkrevde felleskostnader	2	198 000	180 000	180 000	230 000
Andre inntekter	3	131 600	0	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER		329 600	180 000	180 000	230 000
DRIFTSKOSTNADER:					
Personalkostnader	4	-2 115	-2 115	-2 115	-2 115
Styrehonorar	5	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Forretningsførerhonorar		-34 675	-26 675	-34 676	-36 062
Konsulenthonorar	6	-858	-992	0	0
Drift og vedlikehold	7	-8 601	-239 896	-20 000	-20 000
Forsikringer		-39 188	-37 928	-39 000	-41 000
Energi/fyring		-12 373	-8 337	-9 500	-10 000
Kabel-/TV-anlegg		-38 085	-45 117	-45 000	-85 700
Andre driftskostnader	8	-9 486	-12 580	-15 300	-15 000
SUM DRIFTSKOSTNADER		-160 381	-388 641	-180 591	-224 877
DRIFTSRESULTAT		169 219	-208 641	-591	5 123
FINANSINNTEKTER/-KOSTNADER:					
Finansinntekter	9	99	244	0	0
RES. FINANSINNT./-KOSTNADER		99	244	0	0
ÅRSRESULTAT		169 318	-208 397	-591	5 123
Overføringer:					
Til opptjent egenkapital		96 310	0		
Fra opptjent egenkapital		0	-135 388		
Udekket tap		0	-73 008		
Reduksjon udekket tap		73 008	0		

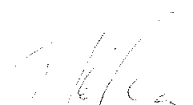
6279 - SÆDALSTOPPEN SAMEIE

BALANSE

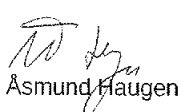
EIENDELER	Note	2016	2015
OMLØPSMIDLER			
Restanser på felleskostnader		0	65
Kortsiktige fordringer	10	20 682	11 144
Driftskonto OBOS-banken		91 140	135 226
SUM OMLØPSMIDLER		111 822	146 435
SUM EIENDELER		111 822	146 435
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital		96 310	0
Udekket tap		0	-73 008
SUM EGENKAPITAL		96 310	-73 008
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Forskuddsbetalte felleskostnader		2 700	1 650
Leverandørgjeld		11 310	205 816
Annen kortsiktig gjeld	11	1 502	11 978
SUM KORTSIKTIG GJELD		15 512	219 444
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		111 822	146 435
Pantstillelse		0	0
Garantiansvar		0	0

Bergen , 15.02.2016,

STYRET I SÆDALSTOPPEN SAMEIE

Thomas Birkenes

Arnfinn Osmundsvaag

Åsmund Haugen

Torbjørn Jensen

NOTE: 1**REGNSKAPSPRINSIPPER**

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for små foretak.

INNETEKTER

Felleskostnadene inntektsføres månedlig.

HOVEDREGEL FOR KLASIFISERING OG VURDERING AV EIENDELER OG GJELD

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til anskaffelseskost. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Andre varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid.

SKATTETREKSKONTO

Selskapet har egen separat skattetrekkkonto i OBOS-banken. Innskuddet tilhører myndighetene og kan ikke disponeres fritt.

NOTE: 2**INNKRREVDE FELLESKOSTNADER**

Felleskostnader	198 000
SUM INNKRREVDE FELLESKOSTNADER	198 000

NOTE: 3**ANDRE INNETEKTER**

Oppgradering av EI-bil	131 600
SUM ANDRE INNETEKTER	131 600

NOTE: 4**PERSONALKOSTNADER**

Arbeidsgiveravgift	-2 115
SUM PERSONALKOSTNADER	-2 115

Det har verken vært ansatte eller lønnsutbetalinger i selskapet gjennom året. Selskapet er derav ikke pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Arbeidsgiveravgiften knytter seg til styrehonoraret.

NOTE: 5**STYREHONORAR**

Honorar til styret gjelder for perioden 2015/2016, og er på kr 15 000

NOTE: 6

KONSULENTHONORAR

OBOS	-858

SUM KONSULENTHONORAR -858

NOTE: 7**DRIFT OG VEDLIKEHOLD**

Drift/vedlikehold bygninger	-1 750
Drift/vedlikehold elektro	-4 375
Drift/vedlikehold utvendig anlegg	-2 134
Kostnader dugnad	-342

SUM DRIFT OG VEDLIKEHOLD -8 601

NOTE: 8**ANDRE DRIFTSKOSTNADER**

Lokalleie	-1 000
Lyspærer og sikringer	-886
Snørydding/gressklipping	-4 649
Andre kontorkostnader	-65
Porto	-263
Bank- og kortgebyr	-2 134
Velferdskostnader	-490

SUM ANDRE DRIFTSKOSTNADER -9 486

NOTE: 9**FINANSINNTEKTER**

Renter av driftskonto i OBOS-banken	99

SUM FINANSINNTEKTER 99

NOTE: 10**KORTSIKTIGE FORDRINGER**

Andre forskuddsbetalte kostnader (blir kostnadsført i 2017)	20 682

SUM KORTSIKTIGE FORDRINGER 20 682

NOTE: 11**ANNEN KORTSIKTIG GJELD**

BKK November / Desember	-744
Ustekveikja Desember	-758

SUM ANNEN KORTSIKTIG GJELD -1 502

Orientering om sameiets drift

Retningslinjer for styrearbeid

Styret har vedtatt retningslinjer for styrearbeid som klargjør de krav som stilles til de tillitsvalgte. Retningslinjene omhandler styreansvar knyttet til forvaltning av økonomiske verdier, habilitet, taushetsplikt, honorering og håndtering av utbetalinger.

Forsikring

Sameiets eiendommer er forsikret i TRYG FORSIKRING med polisenummer 3705349. Forsikringen dekker bygningene og fellesareal. Forsikringen dekker også veggfast utstyr, bygningsmessige tilleggsinnretninger og forbedringer i den enkelte bolig. Oppstår det skade i leiligheten, skal seksjonseier sørge for å begrense skadeomfanget mest mulig og prøve å kartlegge årsaken til skaden. Skaden meldes til forsikringsavdelingen i OBOS på telefon 02333, eller e-post forsikring@obos.no. Forsikringsavdelingen melder skaden til forsikringsselskapet, bestiller om ønskelig håndverker for reparasjon og sørger for at kostnader knyttet til skaden blir refundert eller betalt av forsikringsselskapet.

Selv om sameiets forsikring brukes, kan seksjonseier belastes hele eller deler av egenandelen dersom forholdet ligger innenfor seksjonseiers ansvar. Den enkelte seksjonseier må selv sørge for å ha hjemforsikring som dekker innbo og løsøre.

Brannsikringsutstyr

I følge forskrift om brannforebygging skal alle boliger ha minst én godkjent røykvarsler i hver etasje, samt manuelt slukkeutstyr i form av pulverapparat eller brannslange. Det er sameiets ansvar å anskaffe og montere utstyret, mens det er seksjonseiers ansvar å sørge for tilsyn og kontrollere at utstyret er i orden. Dersom utstyret er defekt, meldes dette til styret.

HMS – Helse, miljø og sikkerhet

Internkontroll innebærer at sameiet er pålagt å vurdere risiko, planlegge, organisere, utføre, vedlikeholde og dokumentere forhold knyttet til helse, miljø og sikkerhet.

Styret ivaretar internkontrollen av blant annet brannvern, felles elektrisk anlegg og lekeplassutstyr. Har sameiet ansatte må det også oppfylle kravene i arbeidsmiljøloven om vern av arbeidstakernes helse og sikkerhet. Ved innkjøp av tjenester og ved dugnad er det spesielle rutiner som sikrer forsvarlig HMS.

Energimerking

Ved salg eller utleie av boliger skal det utarbeides en energiattest. På www.energimerking.no kan seksjonseieren utarbeide energiattest for sin bolig.